

Сталий розвиток: сьогодення та перспективи

М. М. Покоłodна, Н. О. Телюра, О. С. Ломакіна, Харківська національна академія міського господарства

Реалії сьогодення визначають необхідність для визначення кожною країною стратегії екологічно збалансованого розвитку. При цьому кожна країна повинна мати свій національний шлях сталого соціально-еколого-економічного збалансованого безпечного розвитку.

Одним з важливих міжнародних документів, де розглядаються еколого-економічні проблеми людства і наводяться пропозиції щодо їх розв'язання, є „Порядок денний на ХХІ століття”, ухвалений на Міжнародному екологічному форумі у Ріо-де-Жанейро у 1992 році. Вона містить п'ять основних суперечностей, які пропонується вирішувати з використанням різних сценаріїв розвитку (суперечності між: реальним життям і життям в гармонії з природою; реальним розвитком і довкіллям; інтересами сучасного і майбутніх поколінь; багатим і бідними; внутрішньоекономічні суперечності).

За такого системного підходу, який базується на усвідомленні та врахуванні реальних тенденцій суспільства, сталий розвиток можна розглядати як стратегічну мету національної безпеки України в її геополітичному, європейському та національному вимірах, а реалізація Концепції сталого розвитку України має здійснюватися поетапно, послідовно (стабілізація, перехід, досягнення).

При розробленні стратегій (концепцій) екологічно безпечного розвитку надзвичайно важливе значення має розроблення показників або індикаторів сталого розвитку. Комплекс таких індикаторів відіграє провідну роль в діагностиці системи „природа-господарство-суспільство”, у виконанні еколого-економічних експертиз, аудиту, моделюванні ситуацій.

Важливим недоліком існуючих індикаторів сталого розвитку є відсутність пріоритетів, усі вони подаються як рівноправні. Але пріоритетними, головними індикаторами сталого розвитку мають бути екологічні. Серед чинних індикаторів суто екологічних, або таких, які можна віднести до екологічних, налічується близько 60%.

Процес освоєння й застосування нових підходів для одночасного вирішення взаємопов'язаних завдань має бути поступовим. Він передбачає використання сильних сторін і подолання обмеженості нинішньої економічної і регулятивної систем, а також визнання взаємопов'язаності економічних та екологічних заходів. Це вимагатиме здійснення змін одночасно за двома напрямками: вдосконалення діючої регулятивної системи та розвиток альтернативної системи, що використовує інноваційні підходи.

Список літератури

1. Програма дій. Порядок денний на ХНІ століття (“Agenda 21”). – К.: Інтелсфера, 2000. – 360 с.

2. Америка: Сталий розвиток / Переклад з англійської: ВГО «Україна. Порядок денний на ХНІ століття». – К.: Інтелсфера. – 2001. – 186 с.

3. Данилов – Данильян В. И. Экологический вызов и устойчивое развитие / В.И.Данилов – Данильян, К. С. Лосев. – М.: Прогресс-Традиция, 2000. – 416 с.